

Дмитрів Володимир Ігорович

к.е.н., доцент, доцент кафедри податків та фіскальної політики,
ЗУНУ, м. Тернопіль

Лазарчук Наталія Анатоліївна

студентка гр. ФМСм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

МИТНІ ПРОЦЕДУРИ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ

Сутність поняття «митні процедури» передбачає операції, пов'язані із митним оформленням товарів та транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також справляння податків та зборів передбачених законодавством України.

Митні процедури проводяться в процесі виникнення митних відносин між фізичними та юридичними особами, в першу чергу учасниками ЗЕД та митними органами при переміщенні товарів та транспортних засобів через митний кордон України. На практиці митні процедури являють собою сукупність дій працівників митних органів, які здійснюються задля дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи. Сам порядок реалізації митних процедур залежить від обраного напрямку, способу та засобу переміщення через митний кордон.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію України, Державна митна служба України відповідно до Закону України від 24 березня 2022 року № 2142-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період воєнного стану», були внесені наступні зміни до митного законодавства щодо здійснення митних процедур [1]:

– звільняються від сплати митних платежів: ПДВ, акцизного податку та ввізного мита операцій з ввезення товарів на митну територію України у митному режимі імпорту на період до припинення або скасування воєнного стану в Україні фізичні громадянами – автомобілів легкових, кузовів до них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, транспортних засобів для перевезення вантажів;

– звільняються від сплати ПДВ платники єдиного податку першої, другої, третьої групи, крім фізичних, юридичних осіб, які обрали ставку єдиного податку;

– звільнення від сплати ввізного мита для підприємств - товарів, крім спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, пива (крім квасу «живого» бродіння), тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах [2].

Що стосується переміщення товарів у митному режимі експорту, то Кабінетом Міністрів України були запроваджені нові правила здійснення митних процедур, зокрема вводиться ліцензування на експорт таких товарів, як: м'ясо курей свійських; яйця курей свійських; велика рогата худоба, жива та її

м'ясо; м'ясо та їстівні м'ясні субпродукти; просо; цукор; овес; жито; добриво; вугілля кам'яне; брикети, котуни та аналогічні види твердого палива, одержані з кам'яного вугілля тощо. Таким чином, аби отримати ліцензію на здійснення експорту, виробникам потрібно подати лист в електронній формі до Міністерства економіки України. Висновок фітосанітарних сертифікатів можна отримати в будь-якій установі, де проводять відповідну експертизу [3].

Зазначені звільнення не застосовуються до товарів походженням з країни, визнаної державою-окупантом та/або визнаною державою-агресором щодо України, або ввозяться з території держави-окупанта (агресора) та/або з окупованої території України.

Митне оформлення товарів завершується в найкоротший можливий строк, але не більше ніж одна робоча година з моменту пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що підлягають митному оформленню, подання митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них, із заінтересованих осіб не справляється.

Щодо змін у роботі митних органів, які варто врахувати при планування здійснення зовнішньоекономічної діяльності, то згідно розпорядження КМУ № 188-р від 26.02.2022 р. «Про тимчасове закриття деяких пунктів пропуску через державний кордон та пунктів контролю» з 28.02.2022 р. тимчасово закрито пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю на ділянці кордону з РФ та РБ, на Придністровській ділянці українсько-молдовського кордону, а також деякі пункти пропуску повітряного виду сполучення [4].

Окрім того, на період військового стану документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі щодо своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються. Акти (довідки) про результати документальних перевірок, зустрічних звірок, заперечення до актів перевірок та податкові повідомлення-рішення не надсилаються та не вручаються.

Тому до припинення військового стану в Україні потрібно приділяти особливу увагу усім нововведенням процесу проведення митних процедур, оскільки за статистичними даними Державної митної служби України, протягом січня-серпня 2022 року митниці виявили 7793 порушення митних правил на суму 2,2 млрд грн. Вилучено предметів правопорушень на суму понад 495 млн грн. Зокрема:

- промислових товарів на суму 316,8 млн грн;
- продовольчих товарів та сільськогосподарської продукції на суму понад 16 млн. грн.
- валюти на суму 127 млн грн;
- транспортних засобів на суму майже 35 млн грн.

Отже, при здійсненні митних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту необхідно враховувати всі законодавчі зміни впроваджені у зв'язку з військовим станом в Україні. Очікується, що в період післявоєнного стану державою будуть прийняті інші спеціальні порядки проведення митних процедур оформлення товарів, що дозволить пришвидшити процес відбудови нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Державна митна служба України: офіційний веб-портал. URL: <https://customs.gov.ua/>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період військового стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>
3. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2022 рік: Постанова КМУ від 29.12.2021 р. № 1424. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1424-2021-%D0%BF#Text>
4. Про тимчасове закриття деяких пунктів пропуску через державний кордон та пунктів контролю: Розпорядження КМУ від 26.02.2022 р. № 188-р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/KR220188?an=1>